

กถาขมาตา วตถุ ๑

“ ยถาปี รหโท คมภีโรติ อิมั ธมมเทสนั สตุถา เขตวเน
วิทรนุโต กถาขมาตรั อารพุก กเถสิ ๑

นางกถาขบรลุโสตาปตติผล

(หน้า ๔๐-๔๒ วตถุั วินเย อาคตเมว - มโหโฆม วิย ปวตตติ)

วตถุั วินเย อาคตเมว ๑ ตทา ปน กถาขมาตรา อตุจจหตถุั
ชิตรั ปตักถุั เปเสตุั ปกเกสุ ปุเวสุ จตุกขตตุั จตุนนั ภิกขุณั
ทินนกาเล สตุถารา ตสมั วตถุสมั สิกขาปเท ปญตเต,
กถาขย สามิเกน อญญาย ปชาปติยา อานัตาย, กถาข ตั
ปวตตติ สตุถวา “ อิเมหิ เม ขมารวาโส นาสิตตติ ทิฏฐทิจุเจ
ภิกขุ อุกโกสติ ปรีภาสติ ๑ ภิกขุ ตั วึถั ปฎิปชชิตุั น วิสหึสุ ๑
สตุถา ตั ปวตตติ ลตุถวา ตตถ อคมาสิ ๑ กถาขมาตา สตุถารั
วนุทิตวา ปญตตตาสเน นิสัทาเปตวา ยาคุขชชกั อทาสิ ๑ สตุ
ถา กตปาตราโส “ กหั กถาขติ ปุจจหิ ๑ “เอสา ภนุเต ตุมเห
ทิสวา มงกุฎตา โรทนต์ จิตาติ ๑ “ กัการณาติ ๑ “ เอสา ภนุเต
ภิกขุ อุกโกสติ ปรีภาสติ; ตสมมา ตุมเห ทิสวา มงกุ หตุถวา
โรทมนา จิตาติ ๑ อถ นั สตุถา ปกโกสาเปตวา “ กถา
กสมมา มั ทิสวา มงกุฎตา นิลยิตวา โรทสัติ ๑ อถสสา มาตา
ตาย กตกิริยั อารอเจสิ ๑ อถ นั สตุถา อาท “ กั ปน
กถาขมาเต มม สาวกา ตยา ทินนกั คณหึสุ อทินนกนุติ ๑
“ ทินนกั ภนุเตติ ๑ “ สเจ มม สาวกา ปิณุทาย จรณุตา ตว
เคทหวารั ปตตทา ตยา ทินนกั คณหึสุ, โโก เตสั โทโสติ ๑

“ นตฺถิ ฆนฺเต อยฺยานํ โทโส, เอตฺสสา เอว โทโสติ ฯ สตฺถา
 กานฺมาห “ กานฺเณ มยฺหํ กิร สวากา ปิณฺฑทาย จรฺมานา อิมํ
 เคหทวาริ อาคตา, อถ เนลํ ตว มาตรา ปุวา ทินฺนา; โโก
 นามेतฺถ มม สวากานํ โทโสติ ฯ “ นตฺถิ ฆนฺเต อยฺยานํ โทโส,
 มยฺหเมว โทโสติ ฯ สว สตฺถาริ วนฺทิตฺวา จมาเปสิ ฯ อถสฺสา
 สตฺถา อนุปฺพุพฺพิถํ กเถสิ ฯ สว โสตาปตฺติผลํ ปาปฺุณฺนิ ฯ สตฺ
 ธาอฺภูจายาสนา วิหาริ คจฺจนฺโต ราชงฺคเณน ปายาสิ ฯ ราชา
 ทิสฺวา “ สตฺถา วิย ฆเนติ ปุจฺฉิตฺวา, “ อาม เทวาทิ วุตฺเต,
 “ คจฺฉถ มม อาคนฺตฺวา วนฺทนภาวํ อารโจะชาติ เปเสตฺ
 วา ราชงฺคเณ จิตํ สตฺถาริ อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺจปติฏฺฐิจิเตน วนฺ
 ทิตฺวา “ ฆนฺเต กหํ คจฺฉถาติ ปุจฺฉิ ฯ “ กานฺมาตาย เคหํ มหา
 ราชาติ ฯ “ กิการณา ฆนฺเตติ ฯ “ กานฺมา กิร ภิกฺขุ อกฺโกสฺติ
 ปริภาสฺติ, ตํการณา คโตมฺหิตี ฯ “ กิ ปน โว ฆนฺเต ตสฺสา อนก
 โกสนภาโว กโตติ ฯ “ อาม มหาราช ภิกฺขุณฺณจ เม อนกฺโกสิ
 กา กตา โลกุตฺตรกฺกฺขมฺพสามินิ จาติ ฯ “ โหตุ ฆนฺเต ตุมฺเหหิ
 สว โลกุตฺต-กฺกฺขมฺพสามินิ กตา, อหํ ปน ตํ โลกียกฺกฺขมฺพสามินิ
 กริสฺสามิตี วตฺวา สตฺถาริ วนฺทิตฺวา ปฺฏินิวตฺโต ปฺฏิจฺจนฺนมหาโยคํ
 ปหิณฺตีวา กานํ ปกฺโกสาเปตฺวา สพฺพภากรเณหิ อลงฺกริตฺวา เชฏฺฐ
 ธิตฺถุจฺจาเน จเปตฺวา “ โย มม ธิตรํ โปเสตฺถุ สมตฺโถ; โส นํ คณ
 หาดฺดูติ อาท อเถโก สพฺพตฺถกมฺพหามตฺโต “ อหํ เทวสฺส ธิตรํ โป
 เสตฺถุสามิตี ตํ อตฺตโน เคหํ เนตฺวา สพฺพํ อิสฺสรียํ ปฺฏิจฺฉาเปต
 วา “ ยถารุจฺฉิ ปุณฺณานิ กโรหิตี อาท ฯ ตโต ปฺฏฺจาย กานฺมา
 จตฺตฺสุ ทฺวาเรสุ ปฺริเส จเปตฺวา อตฺตนา อุปฺฏฺจาทพฺเพ ภิกฺขุ จ

ภิกขุณีโย จ น ลภติ ฯ กาณาย เคหทวารเ ปฏियाเตตวา จ
ปีตํ ขาถนียโกชนียํ มโหโหม วย ปวตตติ ฯ

พระศาสดาทรงประชุมชาดก

(หน้า ๔๒-๔๔ ธรรมสภายํ กถํ สมุจฺจาเปสุํ – กาณมาตาวตฺถ)

ธรรมสภายํ กถํ สมุจฺจาเปสุํ “ ปุพฺเพ
อาวุโส จตฺตารโ มหฺลลกตฺเถรา กาณาย วิปฺปฏิสาร์ กรีสุ, ส
เอวํ วิปฺปฏิสาร์นิ หุตฺวาปี สตฺถาร์ อากมฺม สทฺธาสมฺปทํ ลภิ, สต
ถารา ปุณฺ ตสฺสา เคหทวารํ ภิกขุณฺ อฺปสงฺกมฺนารทํ กตํ, อ
ทานิ อฺปฺจฺจาทพฺเพ ภิกขุ วา ภิกขุณีโย วา ปรีเยสมานาปี น
ลภติ, อโห พุทฺธา นาม อจฺฉริยคุณฺดาติ ฯ สตฺถา อาคนฺตฺวา “ กาย
นฺตฺถ ภิกขเว เอตฺรทึ กถาย สนนฺิสินฺนาติ ปุจฺฉิตฺวา, “ อิมาย
นามาติ วุตฺเต, “ น ภิกขเว อิทาเนว เตหิ มหฺลลกภิกขุหิ
กาณาย วิปฺปฏิสาร์ กโต, ปุพฺเพปี กรีสุเยว; น จ อิทาเนว มยา
กาณา มม วจฺนการิกา กตา, ปุพฺเพปี กตาเยวาทิ วตฺวา
ตมตฺถํ โสตุกาเมหิ ภิกขุหิ ยาจิโต

“ ยตฺเถโก ลภตี พพฺพ, ทฺติโย ตตฺถ ชายติ

ตฺติโย จ จตฺตฺถอ จ, อิทนฺเต พพฺพกา พินฺนติ

อิมํ พพฺพชาตํ วิตฺถาเรน กเถตฺวา “ ตทา จตฺตารโ มหฺลลกภิกขุ
จตฺตารโ พิพารา อเหสุ, มฺฐิกา กาณา, มณฺิกาโร อหเมวาทิ
ชาตํ สโมธานेतฺวา “ เอวํ ภิกขเว อตีเตปี กาณา ทุมฺมนา
อาวิลจิตฺตา หุตฺวา มม วจฺเนน ปสนฺนอฺทกรทโท วย วิปฺปสนฺนจิต
ตา อโหสีติ อนุสนฺธิ ฆฺเฏตฺวา ธรรมํ เทเสนฺโต อิมํ คาถมาห

“ ยถาปี รหโท คมภีโร วิปฺปสนฺโน อนาวีโล;

เอวํ ฌมฺมานิ สุตฺวาน วิปฺปสีทฺนฺติ ปณฺฑิตาติ ฯ

ตตฺถ “ รหฺโทติ: โย จตุรงฺคินิยาปี เสนาย โอคาทฺนฺติยาน
น ชุภฺติ, เอวฺรุโป อุกฺกณฺณโว, สพฺพากาเรน ปน จตุราสี
ติ-โยชนสทฺสคฺมภีโร นีลมหาสมุทฺโท รหฺโท นาม ตสฺส หิ เหมจฺจา
จตฺตาพีสโยชนสทฺสสมตฺเต จาเน อุกฺกํ มจฺเจหิ จลฺติ, อุปริ
ตาวตฺตเกเยว จาเน อุกฺกํ วาเตน จลฺติ, มชฺเฌ จตุโยชนสทฺสสมตฺ
เต จาเน อุกฺกํ นิจฺจลํ ติฏฺฐจฺติ; อยํ คมฺภีรรหฺโท นาม ฯ ฌมฺมา
นึติ; เทสนาฌมฺมานิ ฯ อิํ ํ วุตฺตํ โหติ “ ยถา โส รหฺโท อนากฺล
ตาย วิปฺปสนฺโน อจลฺตาย อนาวีโล; เอวํ มมฺ เทสนาฌมฺมํ สุต
วา โสตาปตฺติมคฺคาทิวเสน นีรฺูปกฺกิลฺลสจฺิตตฺตํ อาปชฺชนฺตา
วิปฺปสีทฺนฺติ ปณฺฑิตา, อรหฺตฺตปฺปตฺตา ปน เอกนฺตวิปฺปสนฺนาว โหน
ตึติ ฯ

เทสนาวสาเน พหุ โสตาปตฺติผลาทีนิ ปาปฺณีสฺสูติ ฯ

กาณฺมาตา วตฺถุ ฯ
